

ריאיון עם תלמיד לשעבר

ד"ר טאהא מסאלחה, תיכון דבוריה והמכללה האקדמית לחינוך בישראל, חיפה, מראיין את שאהר אטרש

תלמידנו,
היכן הם
היום?

המורה טאהא מסאלחה מתיכון דבוריה ומן המכללה האקדמית לחינוך בישראל, חיפה, מראיין את תלמידו לשעבר שאהר אטרש, שופט בית המשפט המחוזי בנצרת.

לאחר שסיים בי"ס תיכון, למד השופט שאהר אטרש משפטים באוניברסיטה העברית בירושלים; עבד כ-12 שנים כעורך דין עצמאי; בשנת 1998 התמנה לשופט בבתי משפט השלום במחוז הצפון (נצרת - טבריה) ובשנת 2007 התמנה לשופט בבית המשפט המחוזי בנצרת.

מדוע בחרת ללמוד דוקא פיסיקה בתיכון?

התלמידים המצטיינים ובעלי ההישגים הטובים למדו בזמננו או ביולוגיה או פיסיקה; ביולוגיה לא אהבתי, ולכן פיסיקה הייתה הבחירה "הטבעית" שלי; מה גם שהיינו המחזור הראשון שלמד פיסיקה בבי"ס תיכון דבוריה.

מה אהבת בלימודי הפיסיקה בתיכון?

התלהבותו של המורה היא הדבר הבולט שנחרט בזיכרוני; הוא השקיע מאמצים כבירים אף מעבר לשעות הלימוד; היה אכפת לו מכל תלמיד ותלמיד; למדנו בקבוצה קטנה; האווירה הייתה טובה וחברית, והישגי התלמידים היו טובים; רובם, אם לא כולם, נתקבלו לאוניברסיטאות.

מה לא אהבת בלימודי הפיסיקה? מה היה הקושי הגדול ביותר שבו נתקלת בתיכון?

לא זכורים לי קשיים מיוחדים; את "החשמל" לא אהבתי במיוחד.

כיצד עזרו לך לימודי הפיסיקה בתיכון בלימודיך לתארים מתקדמים? תן דוגמאות.

בין קורסי הבחירה באוניברסיטה העברית למדתי קורס פיסיקה; הקורס היה קל, והשגתי ציון גבוה. חשוב מכך, לימודי הפיסיקה חידדו את שיטת החשיבה שלי ובכך סייעו לי להתמודד עם סוגיות על סמך מספר נתונים שאין בלתם, במובן זה שישנה תוצאה מסוימת, שאינה שנויה במחלוקת. ישנם מספר נתונים, ויש להתמודד עם השאלה לפי אותם נתונים; כך במשפטים, לעתים קרובות ישנה תוצאה מוסכמת, ישנם נתונים מספר, ולכאורה חסרים נתונים נוספים, אך מה לעשות, יש להתמודד עם הסוגיה על סמך מה שיש.

האם לימודי הפיסיקה שלך בתיכון נוכחים גם

היום בזהות הפרטית או המקצועית שלך?

קשה לשלול או לאשר זאת; עם זאת, לימודי פיסיקה תורמים לחדות החשיבה, לחשיבה היגיונית ולהיגיון בריא.

ד"ר טאהא מסאלחה בטקס קבלת פרס עמוס דה-שליט לשנת תשס"ה

האם היית רוצה שילדיך יתמחו בפיסיקה בתיכון ואולי גם מעבר לכך?

הבחירה היא שלהם; ההמלצה שלי היא חיובית.

בני הבכור כבר סיים לימודי תיכון ולמד 5 יחידות פיסיקה. בני האמצעי עולה לכיתה י"ב גם הוא לומד 5 יחידות פיסיקה.

כיצד אתה רואה את לימודי הפיסיקה היום?

קשה לי לחוות דעה; אני מעורב בנושא זה שנים רבות.

האם לפי דעתך חשוב שכל ילמד פיסיקה?

התשובה היא חיובית, אך במידה. בבי"ס תיכון עדיין לא בחרו להם התלמידים את המקצוע שילמדו באוניברסיטה; יש לשים דגש בעיקר על לימודי אנגלית ומחשבים, שלהם יזדקקו התלמידים בכל מקצוע שיבחרו; אין זה אומר שתלמידים אינם אמורים להתמחות בלימוד פיסיקה או בכל מקצוע אחר, אך חשוב שזה לא יבוא על חשבון מקצועות אחרים.

לו הייתה לך היום אפשרות, האם היית רוצה ללמד פיסיקה באופן כלשהו?

אולי עדכונים אודות דברים חדשים/תגליות, ביקורים במעבדות או במוזאונים.

שמי טאהא מסאלחה.

נולדתי בשנת 1950 בכפר דבוריה למרגלות התבור למשפחה מסורתית, שעבדה למחייתה בעיקר בחקלאות. כאשר למדתי בכיתה ד' גיליתי באקראי ולהפתעתי שאמי אינה יודעת קרוא וכתוב, דבר שעורר בי את הרצון ללמוד ביתר מרץ ולהצליח.

את לימודי לתואר הראשון והשני בפיסיקה ולתעודת ההוראה סיימתי באוניברסיטה העברית בירושלים. בשנת 1976 התחלתי ללמד פיסיקה בתיכון דבוריה, עם גיר ולוח וללא ספרים, שם יזמתי במהירות את הקמת המעבדה לפיסיקה ותרגמתי ללא רשות, וביזמתי האישית, את ספרי הפיסיקה של מכון ויצמן לערבית, שונתבו בכתב ידה של אשתי דינא. עשייה זו סללה את הדרך להתחלת עבודתי במחלקה להוראת המדעים במכון ויצמן למדע. כעבור זמן קצר נפתחה כיתת התמחות בפיסיקה, בבי"ס התיכון בדבוריה. השופט המחוזי שאהר אטרש הוא בוגר המחזור הראשון.

את התואר השלישי סיימתי בהצלחה בפקולטה לפיסיקה בטכניון חיפה, בתחום מעברי פאזה מגנטיים בברזל ובניקל. במחלקה להוראת הטכנולוגיה והמדעים בטכניון, עסקתי בקידום הוראת הפיסיקה בגליל: נהריה, חצור, קריית שמונה, מגדל העמק, עכו, בית שאן ומקומות נוספים.

בתחילת שנות השמונים התחלתי לעבוד כמדריך פיסיקה ארצי וכמעריך בכיר בבחינות הבגרות בפיסיקה. במסגרת תפקיד זה ערכתי עשרות ימי עיון וקידמתי עשרות השתלמויות למורי הפיסיקה בארץ. בשנת 2004 קיבלתי את פרס המורה המצטיין על שם עמוס דה-שליט.

כיום הנני ראש החוג לפיסיקה ב"מכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל" בחיפה, חוקר פעיל בתחום הוראת הפיסיקה ועוסק בפיתוח וטיפול חשיבה פיזיקאלית בקרב מורים וסטודנטים לפיסיקה בארץ ובעולם.

אני משתתף פעיל בעשרות כנסים לפיסיקה ואסטרונומיה בארץ ובעולם, כמו כן כתבתי עשרות ספרים, חוברות ומאמרים לחוקרים, למורי הפיסיקה והמדעים ולתלמידי בתי"ס העל יסודיים, זאת במטרה להקל על מורי הפיסיקה ולקרר את לימודי הפיסיקה לכל התלמידים באשר הם.

...לצד כל זאת, אני איש משפחה, נשוי באושר ואב לשישה ילדים נפלאים ומוכשרים.